

I když se při posuzování činu obviněného hledí na to, že šlo o soudce fysicky i služebně poměrně mladého — obviněný neměl v době spáchání činu ještě ani čtyři roky celkové služby u soudu — a i když se hledí k tomu, že konal službu za poměrně obtížných poměrů, přece nelze popřít, že jak dosavadní služba v celku, tak i služba v politicky exponovaném místě musily poskytnouti obviněnému již dostatečných zkušeností, aby si byl vědom, že nesmí svědka urážeti označením ho za denuncianta, udavače. Nelze připustiti, aby občan, který, byv svědkem trestného činu podle zákona na ochranu republiky, vydává o tom svědectví a koná tak své občanské právo a svou svědeckou povinnost, byl soudcem jej vyslychajícím taktó napadán a urážen, i když sám byl trestní oznámení učinil. Jde o porušení služebních povinností tak hrubé a tak závažné, že již samo o sobě, bez ohledu na to, zda bylo opakováno a zda se stalo za okolností přitěžujících, zakládá služební přečin podle § 2 zák. čís. 46/1868 ř. z.

Čís. 310 dis.

Pomer zodpovednosti sudcu podľa trestných zákonov a podľa zákona disciplinárneho.

Disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s toho hľadiska, či príslušný jeho čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnym zákonom.

Použitie tejto zásady, bol-li sudca odsúdený za prestupok, ktorého sa dopustil riadiac motorové vozidlo.

(Rozh. zo dňa 22. marca 1937, Ds III 109/36.)

N a j v y š š í s ú d ako odvolací súd v kárnych veciach sudcov v kárnej veci proti sudcovi pre služebný přečin podľa § 2 zák. č. 46/1868 ř. z. vyhovel odvolaniu obviněného a zmenil nález disciplinárneho súdu prvej stolice tak, že sprostil obviněného sudcu obvinenia zo služebného přečinu, vzneseného proti nemu usnesením disciplinárneho súdu zo dňa 27. augusta 1936.

D ô v o d y:

Predmetom rozhodovania disciplinárneho odvolacieho súdu je iba odvolanie obviněného z výroku o vine a treste.

Odvolanie obviněného je opodstatnené, pokiaľ napádajúc výrok o vine poukazuje na disciplinárnu beztrestnosť obviněného v podstate na tom základe, že nijak neporušil povinnosti uložené mu ako sudcovi.

Ako disciplinárne previnenie trestá sa u sudcu porušenie povinností, ktoré sú mu uložené jeho úradom alebo služebnou prisahou (§ 2 disc. zák.). Prípad, o ktorý tu ide, mohol by spadať pod hľadisko porušenia povinností uložených úradom a treba skúmať, nakoľko tieto povinnosti

boly porušené spôsobom zakladajúcim disciplinárnu zodpovednosť obvineného sudcu tým, že sa tento ako riadič auta dopustil neopatrnosti spojenej s poranením inej osoby a že bol za to trestným súdom odsúdený pre prestupok podľa § 335 tr. z. z r. 1852, platného v českých zemiach.

Povinnosti uložené sudcovi sú uvedené v § 47 súdnej inštrukcie. Tu je sudcovi uložená medzi iným aj povinnosť, aby sa aj mimo úradu bezvzadne choval; tomu by sa ovšem mohlo priečiť aj neopatrné konanie obvineného, ktoré viedlo k telesnému poškodeniu iného a k odsúdeniu obvineného trestným súdom. Z citovaného ustanovenia súdnej inštrukcie neľze však všeobecne usudzovať, že by každé prestúpenie uvedenej povinnosti už zakladalo disciplinárne previnenie aspoň prvého stupňa, totiž neporiadnosť, za ktorú by mal byť sudca disciplinárne potrestaný podľa § 3 disc. zák.

Vo všetkých oboroch právneho života sa proti previnilcovi proti právnemu poriadku nastupuje trestom len za previnenia zvlášť kvalifikované, pri čom sa sledujú represívne a preventívne ciele primerané vždy významu previnenia pre okruh záujmov, ktoré príslušný obor práva chráni. Nemôže tomu byť preto inak ani pre obor práva disciplinárneho; aj s hľadiska tohoto práva treba rozlišovať medzi porušením povinností, ktoré podliehajú sankcii disciplinárneho potrestania alebo nie.

Z povahy a z účelu potrestania stavovským súdom sa podáva, že disciplinárne previnenie proti bezvzadnému chovaniu mimo úradu musí mať istý účinok na samo sudcovské postavenie sudcovo, lebo práve len z tohoto sudcovho postavenia vychádza zvláštna, od inej trestnej pravomoci odchylná disciplinárna trestná moc stavovského súdu nad previnilým sudcom; disciplinárne tresty sú takej povahy, že prejavujú svoj účinok len v sudcovom stavovskom úradnom postavení a konečne podľa ich povahy aj účel týchto trestov je pôsobiť represívne a preventívne k ochrane sudcovského stavu a úradu pred činmi jeho príslušníkov, ktoré by mohli sudcovský stav a úrad poškodiť v jeho cti, vážnosti a dôvere verejnosti. Keď sa však bere zreteľ k tomuto prirodzenému základu disciplinárnej zodpovednosti, musí sa uznať, že k nej nestačí prestúpenie povinnosti bezvzadného chovania vo všeobecnosti, ale treba, aby tu bolo porušenie povinnosti k disciplinárnej trestnosti adekvátne, a tým je porušenie povinnosti uloženej podľa posledného prípadu § 47 súdnej inštrukcie, aby sudca opominul všetko, čo by bolo spôsobilé zmenšiť dôveru v úradné sudcovské úkony, alebo úctu k stavu, ku ktorému patrí.

S tohoto hľadiska je treba skúmať aj význam odsúdenia pre trestný čin podľa niektorého z trestných zákonov (obecného, policajného, dôchodkového a pod.). Treba tu mať na zreteli, že trestné zákony — obecný aj špeciálne — sledujú ochranu iných záujmov než disciplinárny zákon; je preto súbeh trestnosti podľa týchto zákonov a zákona disciplinárneho daný vtedy, keď pachateľov čin zasahuje do sféry chránenej obojím zákonodarstvom. Z toho plynie, že sa v každom prípade nekryje trestná zodpovednosť podľa obecného trestného zákona so zodpovednosťou disciplinárnou a že tak, jako disciplinárna zodpovednosť je podľa povahy disciplinárne stihaného činu daná aj vtedy, keď čin nepodlieha

treštu podľa iných zákonov, nie je naopak ani odsúdenie pre trestný čin podľa obecného trestného zákona. nevyhnutne a samo o sebe už aj základom pre posúdenie činu podľa disciplinárneho zákona. Disciplinárnu zodpovednosť sudcu odsúdeného podľa niektorého trestného zákona treba vždy skúmať osobitne s hľadiska a podľa smernice, jako bola vyššie dovodená, tedy podľa toho, či čin a odsúdenie zaň sú podľa okolností prípadu spôsobilé poškodiť úradné alebo stavovské záujmy chránené disciplinárnym zákonom.

V súdenom prípade neopatrnosť obvineného, pre ktorú bol trestným súdom odsúdený, nedotýka sa nijak dôvery v jeho sudcovské úkony a treba len skúmať, či bola sama alebo vo spojení s odsúdením spôsobilá zmenšiť úctu ku stavu sudcovskému. Odvolací disciplinárny súd neuznáva v tomto prípade ani čin sám, ani však odsúdenie preň za skutočnosti takej povahy. Čin sám nie je ani v nejakej vzdialenej súvislosti s príslušenstvom obvineného ku stavu sudcovskému, zostávajúc celkom v okruhu jeho mimoslužebných súkromných vecí. Pre tento čin, ktorý spočíva v neopatrnosti len v ojedinelom prípade, keďže proti obvinenému nebolo dosiaľ nič závadného ani v tomto obore, nelze uznať na takú vadu charakteru obvineného, ktorá by ho aj pre okruh takých vecí činila nehodným úcty, ktorej musí byť dbalý každý príslušník sudcovského stavu v záujme cti tohoto stavu. Sníženie tej úcty nenastalo ani odsúdením obvineného rozsudkom prestupkového súdu pre prestupok podľa § 335 tr. z. k podmiennečnému peňažitému trestu, lebo základom odsúdenia bola i pri tom púha neopatrnosť v dodržovaní predpisov jazdného poriadku («rezanie» zatáčky); ponevác podľa trestných rozsudkov úraz z toho nastal spoluzavinením samého poškodeného motocyklistu, idúceho do zatáčky značnou rýchlosťou, nie je možné ani so zreteľom na nastalý úraz považovať neopatrnosť v tomto prípade za také konanie, ktoré by obvineného sudcu snižovalo v jeho spoločenskom postavení alebo inak bolo na ujmu jeho bezúhonnosti s hľadiska mravného. Ani povaha samého poškodenia (úraz ukazováka pravej ruky) nebola tu takého rázu, že by tým bola zvlášť zaujatá pozornosť verejnosti k tomuto prípadu, takže ani z dôvodu nepriaznivej kritiky neopatrnosti obvineného, pri ktorej by sa bolo poukazovalo zvlášť na jeho sudcovské postavenie a tým by jeho sudcovská česť bola trpela, nie je daný základ k posudzovaniu činu a jeho dôsledkov za také, ktorými bola sudcovská česť znevážená.

Odvolací disciplinárny súd nespoznal tedy v tomto prípade žiaden z predpokladov v smysle vývodov v prvej časti odôvodnenia stanoveneých, pre ktoré by prestupok obvineného, za ktorý inak už znáša následky podľa obecného trestného zákona, mal byť ešte zvlášť posudzovaný za disciplinárne previnenie. Preto obvineného sprostil obvinenia v tomto smere proti nemu vzneseného.

Čís. 311 dis.

Jde o kárny přečin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát v nepřipustný poměr ke kandidátu advokacie, přičící se povaze a úkolu přípravy kandidáta advokacie pro bu-